

UJEDNOLICONE PRZEPISY

Prawo pracy i ubezpieczenia

stan prawny
15 kwietnia 2021 r.

Wydawnictwo LEGIS
Warszawa 2021

Redakcja:
Wydawnictwo LEGIS

Warszawa 2021 r.
ISBN: 978-83-66900-03-5

Wydawca:
Wydawnictwo LEGIS
ul. Ciołkosza 4
03-134 Warszawa
tel. (22) 243 66 41, 747 05 10
e-mail: redakcja@legis-wydawnictwo.pl
www.legis-wydawnictwo.pl

Skład i łamanie:
Wydawnictwo LEGIS
Michał Jagiełło

Druk i oprawa:
Czarno na białym
www.czarno-na-bialym.pl

SPIS TREŚCI

1. KODEKS PRACY

— Ustawa – Kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974 r.	9
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej dnia 29 stycznia 2013 r.	44
— Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie świadectwa pracy z dnia 30 grudnia 2016 r.	47
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę odliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy z dnia 29 maja 1996 r.	50
— Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dokumentacji pracowniczej z dnia 10 grudnia 2018 r.	51
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy z dnia 15 maja 1996 r.	54
— Ustawa o zatrudnianiu pracowników tymczasowych z dnia 9 lipca 2003 r.	55
— Ustawa o czasie pracy kierowców z dnia 16 kwietnia 2004 r.	59
— Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników z dnia 13 marca 2003 r.	62
— Ustawa o minimalnym wynagrodzeniu za pracę z dnia 10 października 2002 r.	64
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 r. z dnia 15 września 2020 r.	66
— Ustawa o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 czerwca 2012 r.	66
— Ustawa o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług z dnia 10 czerwca 2016 r.	68

2. URLOPY, ZASIŁKI I INNE ŚWIADCZENIA

— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczególnych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop z dnia 8 stycznia 1997 r.	75
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie trybu udzielenia i korzystania ze zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej przysługującego osobie wykonującej pracę zarobkową, sposobu ustalania wysokości wynagrodzenia albo świadczenia pieniężnego przysługującego osobie w okresie zwolnienia od pracy oraz wynikających z tego tytułu uprawnień i świadczeń z dnia 27 listopada 2018 r.	76
— Ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z dnia 4 marca 1994 r.	76

— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych z dnia 9 marca 2009 r.79

— Ustawa o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej z dnia 12 grudnia 1997 r.79

3. OCHRONA PRACY

— Ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy z dnia 13 kwietnia 2007 r.81

— Ustawa o społecznej inspekcji pracy z dnia 24 czerwca 1983 r. 91

— Ustawa o związkach zawodowych z dnia 23 maja 1991 r.93

— Ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych z dnia 23 maja 1991 r.99

— Ustawa o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy z dnia 13 lipca 2006 r. 100

— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania z dnia 28 maja 1996 r. 107

— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wniosków o wypłatę zaliczki z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z dnia 17 listopada 2011 r. 109

— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przypadków w których wyjątkowo jest dopuszczalne zatrudnianie młodocianych, którzy nie ukończyli gimnazjum, osób niemających 16 lat, które ukończyły gimnazjum oraz osób niemających 16 lat, które nie ukończyły gimnazjum z dnia 5 grudnia 2002 r. 109

— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudnienia przy niektórych z tych prac z dnia 24 sierpnia 2004 r. 110

— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą z dnia 31 grudnia 1975 r. 115

— Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. 117

— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych z dnia 9 stycznia 2009 r. 139

— Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych z dnia 23 grudnia 2020 r. 140

— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zakładów aktywności zawodowej z dnia 17 lipca 2012 r. 141

— Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 20 grudnia 2012 r. 144

— Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad obliczania i trybu przekazywania gminom dotacji celowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 29 sierpnia 2003 r. 145

— Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. 146

— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie refundowania ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom z dnia 25 czerwca 2014 r.	208
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania z dnia 7 sierpnia 2014 r.	209
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne z dnia 24 czerwca 2014 r.	210
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przyznawania środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego z dnia 14 maja 2014 r.	211
— Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie wydawania zezwolenia na pracę cudzoziemca oraz wpisu oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń z dnia 7 grudnia 2017 r.	212
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę z dnia 21 kwietnia 2015 r.	215
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia przypadków, w których zezwolenie na pracę cudzoziemca jest wydawane bez względu na szczegółowe warunki wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców z dnia 29 stycznia 2009 r.	216
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych z dnia 20 sierpnia 2009 r.	216
— Obwieszczenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot premii i kosztów przejazdu z dnia 20 maja 2020 r.	217
— Ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 listopada 1967 r.	217
— Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy z dnia 11 października 2013 r.	224
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przyznawania świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy z dnia 29 stycznia 2015 r.	229
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dofinansowania z Funduszu Pracy kosztów szkolenia pracowników objętych szczególnymi rozwiązaniami na rzecz ochrony miejsc pracy z dnia 29 stycznia 2015 r.	230

4. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY, PPOŻ

— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wykazu prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią z dnia 3 kwietnia 2017 r.	231
— Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy z dnia 30 maja 1996 r.	232
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej z dnia 28 maja 1996 r.	235
— Rozporządzenie Ministra Rodzin, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy z dnia 12 czerwca 2018 r.	235
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów z dnia 28 maja 1996 r.	236

— Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 27 lipca 2004 r.	237
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 2 września 1997 r.	245
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe z dnia 1 grudnia 1998 r.	246
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych z dnia 20 września 2001 r.	248
— Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy z dnia 30 października 2002 r.	249
— Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie minimalnych wymagań, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej z dnia 8 lipca 2010 r.	253
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 26 września 1997 r.	255
— Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r.	263

5. WYPADKI PRZY PRACY I CHOROBY ZAWODOWE

— Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002 r.	275
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie trybu uznawania zdarzenia powstałego w okresie ubezpieczenia wypadkowego za wypadek przy pracy, kwalifikacji prawnej zdarzenia, wzoru karty wypadku i terminu jej sporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r.	283
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania z dnia 18 grudnia 2002 r.	285
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków z dnia 29 listopada 2002 r.	286
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy z dnia 1 lipca 2009 r.	291
— Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie chorób zawodowych z dnia 30 czerwca 2009 r.	292
— Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie wzoru protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy z dnia 24 maja 2019 r.	296
— Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie statystycznej karty wypadku przy pracy z dnia 7 stycznia 2009 r.	299
— Ustawa o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach z dnia 30 października 2002 r.	316
— Obwieszczenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej z dnia 19 lutego 2020 r.	317

6. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

A. Przepisy ogólne

- Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 3 października 1998 r. 319
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie wysokości i trybu wypłaty wynagrodzenia płatnikom składek z tytułu wykonywania zadań z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z dnia 14 grudnia 1998 r. 351
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z dnia 18 grudnia 1998 r. 351
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie określenia wzoru informacji o zasiłkach, świadczeniach lub wynagrodzeniach z tytułu niezdolności do pracy, wypłaconych przez płatników składek, oraz sposobu jej sporządzania, przekazywania i korygowania z dnia 2 lutego 2001 r. 354
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań, jakie muszą spełnić płatnicy składek przekazujący dokumenty ubezpieczeniowe w formie dokumentu elektronicznego poprzez transmisję danych z dnia 1 kwietnia 2010 r. 354
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 kwietnia 2008 r. 355
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych z dnia 1 lutego 1999 r. 358
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli płatników składek z dnia 30 grudnia 1998 r. 358
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie sposobu przeliczenia przychodu w związku z wprowadzeniem obowiązku opłacania składki na ubezpieczenia społeczne przez ubezpieczonych z dnia 14 grudnia 1998 r. 359

B. Świadczenia emerytalne i rentowe

- Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. 360
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad oraz trybu uznawania zdarzenia za wypadek w drodze do pracy lub z pracy, sposobu jego dokumentowania, wzoru karty wypadku w drodze do pracy lub z pracy oraz terminu jej sporządzania z dnia 24 grudnia 2002 r. 389
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad współpracy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z ubezpieczonymi i płatnikami składek w zakresie ustalania kapitału początkowego z dnia 17 sierpnia 2000 r. 389
- Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn z dnia 25 marca 2021 r. 390

C. Zasiłki i świadczenia z ubezpieczenia chorobowego

- Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z dnia 25 czerwca 1999 r..... 392
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie trybu i sposobu orzekania o czasowej niezdolności do pracy, wystawiania zaświadczenia lekarskiego oraz trybu i sposobu sprostowania błędów w zaświadczeniu lekarskim z dnia 10 listopada 2015 r. 402
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad i trybu kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy oraz formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich z dnia 27 lipca 1999 r 403

D. Świadczenia rodzinne

- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r 404
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna z dnia 31 lipca 2018 r 420
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r 420
- Ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014 r 428
- Ustawa o Funduszu Solidarnościowym z dnia 23 października 2018 r. 429

E. Podstawa wymiaru i zasady wypłaty emerytur i rent

- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent z dnia 1 kwietnia 1985 r 433
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 7 lutego 1983 r 434
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe z dnia 11 października 2011 r 439
- Ustawa o pracowniczych planach kapitałowych z dnia 4 października 2018 r. 442

7. UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE

- Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r 465